

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: Maciej Gembarzewski

po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2013 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. w W.

od Decyzji Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego z dnia 9 sierpnia 2011 r. nr (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmK 3/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 sierpnia 2011 roku, nr (...) Prezes Transportu Kolejowego nałożył na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. karę pieniężną w wysokości 81 769 złotych, płatną do budżetu państwa w związku z naruszeniem przez ww. przewoźnika kolejowego art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz. Urz. UE L nr 315 z 03.12.2007) polegającym na nieudzieleniu w dniach 12 – 14 grudnia 2010 r. na żądanie pasażerów informacji o rozkładzie jazdy przed rozpoczęciem podróży na dworcu kolejowym D..

W uzasadnieniu decyzji Prezes Transportu Kolejowego wskazał, że w dniu 12 grudnia 2010 roku doszło do zmiany rozkładu jazdy pociągów, został wprowadzony nowy rozkład jazdy obowiązujący na lata 2010/2011. Pomimo ciężącego na (...) sp. z o.o. obowiązku nie zapewniła ona pasażerom należytej informacji dotyczącej kursów pociągów. Jak zaznaczył Prezes Transportu Kolejowego przeprowadzone przez niego postępowanie dowodowe wykazało, że na dworcu kolejowym D. pasażerowie nie mogli uzyskać informacji o rozkładzie jazdy przed rozpoczęciem podróży. Przyczyną tego był brak wyposażenia tej kasy biletowej w sieciowy rozkład jazdy pociągów na lata 2010/2011. Prezes Transportu Kolejowego wskazał, że obowiązek (...) sp. z o.o. udzielenia informacji o rozkładzie jazdy pociągów

wynikał z art. 8 ust. 1 przytoczonego w decyzji rozporządzenia. Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 marca 2003 roku o transporcie kolejowym za nieprzestrzeganie art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym przewoźnik kolejowy podlega karze pieniężnej. Prezes Transportu Kolejowego nie znalazł podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary w przypadku dobrowolnego usunięcia naruszenia przewidzianego w art. 66 ust. 2 c ww. ustawy z uwagi na stwierdzenie nieusuwalności naruszenia będącego przedmiotem postępowania.

Powyższą decyzję w całości zaskarżyła powódka - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie:

- art. 7 k.p.a. poprzez niepodjęcie wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, w tym zwłaszcza wobec faktu, że informacje o rozkładzie były dostępne oraz faktu, że zobowiązanym do udzielenia informacji był sprzedawca a zobowiązanym do ich przekazania było (...) S.A.;

- art. 7 k.p.a. poprzez podjęcie decyzji z naruszeniem słusznego interesu strony poprzez niezbadanie do kogo należy kasa biletowa w D. oraz niezbadanie czy powód był zobowiązany do dostarczenia informacji i czy zobowiązanie to nie ciążyło na innym podmiocie;

- art. 77 § 1 k.p.a. poprzez niezbranie i nierozpatrzenie w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego, w tym zwłaszcza nieuwzględnienie znajdujących się w aktach sprawy dowodów wskazujących na dostępność informacji o rozkładach w kasie biletowej w D.;

- art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wobec stwierdzenia, że nieudzielenie informacji o rozkładach jazdy przez sprzedawcę biletów na danej stacji kolejowej nie powoduje braku odpowiedzialności przedsiębiorstw kolejowych;

- art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym poprzez jego zastosowanie w sytuacji, w której informacje o rozkładach jazdy były dostępne;

- art. 66 ust. 1 pkt 4 ustawy o transporcie kolejowym z uwagi na brak winy po stronie powoda wobec faktu, że odpowiedzialność każdego z wymienionych w tym przepisie podmiotów uzależniona jest od przesłanki zawinienia tego podmiotu;

- art. 107 § 1 k.p.a. poprzez brak określenia daty wydania decyzji.

W uzasadnieniu odwołania powódka wskazała, że nie ponosi odpowiedzialności za brak informacji pasażerów w kasie biletowej na dworcu kolejowym w D. z uwagi na fakt, iż sprzedają biletów na tej stacji, na podstawie zawartego porozumienia z (...) S.A. zajmował się agent tej ostatniej spółki. Powódka zaznaczyła również, że niezależnie od powyższego w dniu 3 grudnia 2010 roku dostarczyła rozkład jazdy pociągów (...) do tejże kasy biletowej.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Transportu Kolejowego wniósł o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 21 grudnia 2010 roku Prezes Urzędu Transportu Kolejowego zawiadomił (...) Sp. z o.o. o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nieprzestrzegania naruszenia praw pasażerów do uzyskania informacji o rozkładzie jazdy przed rozpoczęciem podróży (zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego, k. 1 akt adm.).

(...) Sp. z o.o. jest przedsiębiorcą świadczącym usługi polegające na komercyjnym przewozie osób. W dniu 28 grudnia 2004 roku Prezes Urzędu Transportu Kolejowego udzielił jej licencji na wykonywanie przewozów kolejowych osób (licencja nr (...), k. 105 akt adm.). W związku z prowadzoną działalnością ww. przewoźnik realizował w 2010 roku przewozy pasażerskie na stacji kolejowej D.. W dniu 12 grudnia 2010 roku na stacji tej zaczął obowiązywać nowy rozkład jazdy pociągów 2010/2011 (fakty bezsporne).

Na potrzeby prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w dniu 17 sierpnia 2010 roku zawarła z (...) S.A. umowę „O wzajemnym świadczeniu kolejowych usług przewozowych”, na podstawie której strony zobowiązały się do wzajemnej sprzedaży biletów w użytkowanych przez siebie kasach biletowych oraz świadczenia w nich innych usług ściśle związanych z przewozem osób, rzeczy i zwierząt, a w szczególności prowadzenia punktów informacji dla klientów (umowa „O wzajemnym świadczeniu kolejowych usług przewozowych”, k. 22 – 26 akt adm.). W dniu 31 grudnia 2009 roku (...) S.A. zawarła umowę agencyjną z (...) s.c. z siedzibą w D., której przedmiotem była sprzedaż biletów kolejowych na stacji kolejowej D.. Sprzedawca biletów, zgodnie z ww. umową obowiązany był również do udzielania informacji kolejowych (umowa agencyjna, k. 290 – 296 akt adm.). W umowie tej (...) S.A. zobowiązała się do odpłatnego przekazywania plakatowych i sieciowych rozkładów jazdy (umowa agencyjna, k. 292 akt adm.). W dniu 24 czerwca 2010 roku Biuro (...) S.A. za pośrednictwem poczty elektronicznej wystąpiło do (...) s.c. z prośbą o przesłanie informacji o zapotrzebowaniu na sieciowe rozkłady jazdy 2010/2011 (k. 304 akt adm.). Z uwagi na brak sieciowego rozkładu jazdy w pierwszych dniach obowiązywania nowego rozkładu jazdy pociągów pracownik (...) s.c. stacji kolejowej D. nie posiadał możliwości udzielenia pasażerom informacji o rozkładzie jazdy. Możliwość udzielenia powyższych informacji zaistniała ok. 14 grudnia 2010 roku (zeznania świadka M. Ś., k. 142 akt adm.). Na stacji kolejowej D. w dniu 12 grudnia 2010 roku zostało odprawionych 228 pasażerów, w dniu 132 pasażerów, w dniu 14 grudnia 2010 roku 192 pasażerów (informacja (...) Sp. z o.o., k. 426 akt adm.).

(...) Sp. z o.o. w 2010 roku uzyskały przychód w wysokości (...) ((...) sp. z o.o.”, k 459 akt adm.).

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Z ustaleń w toku postępowania administracyjnego wynika , że w dniach 12-14 grudnia 2010 r. na dworcu kolejowym D. pasażerowie nie mogli uzyskać informacji o rozkładzie jazdy przed rozpoczęciem podróży z powodu braku wyposażenia kasy kolejowej w sieciowy rozkład jazdy pociągów na lata 2010/2011. Okoliczność ta została udowodniona przeprowadzonym w toku tego postępowania dowodem z przesłuchania świadka M. Ś.. Twierdzenia powoda, że rozkład został dostarczony w dniu 3 grudnia 2010 r. nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż nie zostało poparte żadnym dowodem. Kserokopia pisemnego oświadczenia nie ma walorów dokumentu, a samo pisemne oświadczenie nie jest równoważne z zeznaniem świadka, gdyż jego nieprawdziwość nie wiąże się żadną odpowiedzialnością prawną.

W tym stanie faktycznym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Stosownie do treści art.8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 14), bez uszczerbku dla art. 10 przedsiębiorstwa kolejowe oraz sprzedawcy biletów w imieniu jednego lub kilku przedsiębiorstw kolejowych udzielają pasażerowi na jego żądanie przynajmniej informacji wymienionych w załączniku II część I, w odniesieniu do podróży objętych umowami transportowymi oferowanymi przez dane przedsiębiorstwo kolejowe. Sprzedawcy biletów, którzy oferują umowy transportowe we własnym imieniu, oraz operatorzy turystyczni dostarczają tych informacji, jeżeli są one dostępne. Informacje te obejmują:

- Ogólne warunki umów mające zastosowanie do umowy
- Rozkłady jazdy i warunki odbycia najszybszej podróży

- Rozkłady jazdy i warunki najniższych opłat za przewóz
- Dostępność, warunki dostępu i dostosowanie pociągu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej
- Możliwość i warunki przewozu rowerów
- Dostępność miejsc siedzących w wagonach dla palących i dla niepalących w klasie pierwszej i drugiej oraz w kuszetkach i wagonach sypialnych
- Działania mogące przerwać lub opóźnić połączenia
- Usługi dostępne w pociągu
- Procedury odbioru zagubionego bagażu
- Procedury wnoszenia skarg.

Wbrew zarzutom powoda obowiązek powyższy spoczywa w równym stopniu na przedsiębiorstwie kolejowym, co na sprzedawcy biletów. Jest zatem sprawą przedsiębiorstwa kolejowego w jaki sposób z powyższego obowiązku się wywiąże, w szczególności, czy będzie opierał się na własnym systemie informacyjnym, czy też powierzy zadania w tym zakresie innym osobom. Ponieważ w przypadku stacji D., nie było innego miejsca do uzyskania informacji o rozkładzie jazdy przed rozpoczęciem podróży, brak informacji na ten temat w również kasie powodował, że powód nie wywiązał się z obowiązku wynikającego art.8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym.

Podkreślić przy tym należy, że powołany wyżej przepis dotyczy informacji udzielanych pasażerom, a nie innym podmiotom np. kontrahentom lub podwykonawcom. Pomijając zatem fakt nieudowodnienia faktu dostarczenia w dniu 3 grudnia 2010 r. rozkładu jazdy osobie obsługującej kasę, nawet gdyby taki fakt miał miejsce, to nie miałyby to znaczenia wobec faktu, że Nawego podstawie informacje nie były udzielane pasażerom.

Za bezzasadny należało również uznać zarzut naruszenia art.66 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym. Przepis ten nie uzależnia kary od zawinienia podmiotu. Zgodnie z tym przepisem „karze podlega ten kto...”, zatem Prezes UTK jest obowiązany, a nie uprawniony, do nałożenia kary w razie stwierdzenia okoliczności polegających karze (anal. wyrok SN z 25 kwietnia 1007 r., sygn. akt III SK 1/07). Taką interpretację potwierdza również doktryna, która wskazuje, że to ustawodawca decyduje o tym, czy w konkretnym przypadku pozostawi kwestię nałożenia kary pieniężnej swobodnemu uznaniu organu administracyjnego, czy też nałoży na ten organ obowiązek wymierzenia sankcji, pozwalając jedynie miarkować jej wysokość. Tak też zdecydował ustawodawca, w art.66 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, z którego wynika wprost (art. 66 ust. 2), iż ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes Urzędu uwzględnia zakres naruszenia przepisu, dotychczasową działalność podmiotu oraz jego możliwości finansowe.

Odnosząc się natomiast do wysuwanych przez powoda w odwołaniu zarzutów naruszenia przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego przepisów postępowania administracyjnego Sąd uznał je za bezzasadne.

Zgodnie, bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 roku sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 Nr 5, poz. 87; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 roku sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 52708; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 roku, sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli

postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradiktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu transportu Kolejowego, według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowno-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowno-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy.

Sąd uznał, że nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Niezasadny jest także zarzut naruszenia art.107 § 1 k.p.a., gdyż zaskarżona decyzja zawiera wyraźnie oznaczoną datę 9 sierpnia 2011 r.

Z tych względów odwołanie należało oddalić wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (art.479⁷⁵ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 k.p.c.).

SSO Bogdan Gierzyński